



Barendrecht

Contactblad

Nº 127 Jaargang 2011/3

Het geheugen van Barendrecht



Nog altijd
even ambachtelijk

DE **Weypoort**
DICK SCHUMACHER

Kaasspecialzaak De Weypoort
Middenbaan 87
telefoon: 0180 - 61 29 29
www.deweypoort.nl

Venlo Beheer BV

Postbus 27
2990 AA Barendrecht



annink Luxe
cadeaux - porselein - kristal - bestekken

Middenbaan 33a
2991 CS BARENDRECHT
Tel.: 0180 - 616628



**Schildersbedrijf
Raymond Sluiter**

- * Onderhoud
- * Renovatie
- * Wandafwerking
- * Glaszetten

Griegplantsoen 19
2992 EH Barendrecht
tel 0180 616 888
mobiel 0653 803 641

Plezierig zaken doen met Berkman!

Een familiebedrijf dat 100 jaar bestaat. Zeker in de huidige snelle wereld lijkt dat een prestatie die niet meer van deze tijd is.

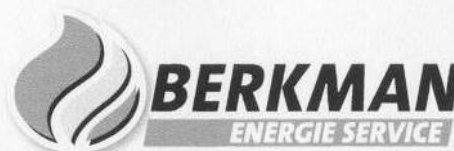
Momenteel behoort Berkman Energie Service tot één van de grotere onafhankelijke leveranciers van brandstoffen en smeermiddelen in Nederland. Zaken doen met Berkman Energie Service betekent betrouwbaarheid, duidelijkheid, maar vooral op een plezierige manier zaken doen met elkaar.

Plezierig zaken doen betekent voor ons:

Wat maakt ons bedrijf voor u plezierig? De medewerkers, de producten, de prijzen? Woorden alleen zijn hierbij onvoldoende. Maak persoonlijk kennis met ons en ervaar voor uzelf de plezierige sfeer en duidelijke cultuur van Berkman Energie Service!

- Maatwerk leveren
- Weten wie onze klanten zijn
- Onze jarenlange kennis en ervaring aan u beschikbaar stellen

- Dag en nacht bereikbaar zijn
- Kwaliteitsproducten tegen concurrerende prijzen
- Duidelijke afspraken zonder kleine lettertjes



Het brood van
Bakkerij Pot is
net zo'n feest



In de luxe winkels van bakkerij Pot vindt u een zeer groot assortiment, iedere dag versgebakken broodsoorten. Voor u zeker aanleiding genoeg de winkel vol lekkernijen te bezoeken.



bakkerij pot

Bakkerij: Singel 29 - 2992 BN Barendrecht
Tel.: 0180 - 613 356

Filialen:

Onderlangs 15 Barendrecht
Tel.: 0180 - 613 042



Blijleven Foodservice B.V.
Handelsweg 82-83, 2988 DB Ridderkerk.
Tel.: (0180) 61 21 23. Fax: (0180) 62 03 23.
www.blijlevenfoodservice.nl

hét adres voor tanken wassen & shoppen

**aanhangwagen
verhuur**

ziedewij
pitstop van Barendrecht



Middelweg 3 - Barendrecht

VIJFVINKEL SCHOENEN

Middenbaan 98 • 2991 CT Barendrecht
Tel. 0180 - 613 221 • Fax 0180 - 611 314



Dorpsstraat 141 • 2992 BD Barendrecht • tel: 0180-612130
www.diggels-eetcafe.nl



Lid van
UNETO-VNI

Loodgieter en installatiebedrijf Ton Blinde

**Leveren en plaatsen van badkamers en toiletten,
ook sanitaire aanpassingen voor ouderen en minder validen**

- sanitair • douche- en badschermen
- reparatie • onderhoud • watervoorzieningen

Devel 10 - 2991 RB Barendrecht - Tel. 0180-615096



Automobielbedrijf M. Vogelaar

Onderhoud - reparaties - verkoop automobielen
APK keuringen

v.d. Meulenstraat 6 - 2992 KM Barendrecht
Telefoon 0180 - 394666

KTV • hi-fi • video

Gloeilampen • tl-

buizen

vof
veenelektronika

ONDERLANGS 16 BARENDRECHT
TELEFOON (0180) 69 00 50



DEZE OPTICIEN KOMT BIJ U THUIS!

Roukens Oogzorg is een erkend opticien. Hij verricht oogmetingen, geeft u advies op maat en heeft de apparatuur en kennis om u weer haarscherp zicht te geven. Toch is er een groot verschil met de andere opticiens: Roukens Oogzorg komt namelijk bij u thuis!

Zonder dat u de deur uit hoeft kunt u dus uw ogen laten meten of een nieuwe bril uitzoeken.



Met het oog op uw gemak!

Roukens Oogzorg
Paddeweg 2 • 2992 CL Barendrecht
T 0180 - 531 870
F 0180 - 531 869
E info@roukensoogzorg.nl
I www.roukensoogzorg.nl



paul casteleijn
HOVENIERS ^{BV}

Noldijk 126 2991 VL Barendrecht
Tel. 078-6771123 Fax.078-6771118
www.paulcasteleijn.nl



Aannemers van grond-,
weg- en
waterbouwkundige
werken

Barendrecht - Tel. (0180) 61 35 22 - Fax (0180) 61 91 60
Postadres: Postbus 6 - 2990 AA Barendrecht



Contactblad

Inhoudsopgave

Van de redactie	2
<i>Dick Mooijaart</i>	
Van de voorzitter	2
<i>Piet Groenenboom</i>	
De “Noordhoeve”	3
<i>Kees Vermeer</i>	
Feestlied	9
<i>Gidi Verbeijen</i>	
De inlevering van radiotoestellen tijdens WOII	10
<i>Nel den Otter</i>	
Afscheid van een ‘knip-ster’	13
<i>Piet Gerritse en Dirk van der Heiden</i>	
Eerste paal nieuwbouw Kerkweg	14
<i>Diete Dumans-Duiverman</i>	
Van chirurgijn tot huisarts	16
<i>Bas Romeijn</i>	
HVB Webshop	18

Colofon

Het Contactblad is een uitgave van de Historische Vereniging Barendrecht en verschijnt vier maal per jaar. Overname van artikelen is uitsluitend toegestaan met bronvermelding.

Redactie: W. van Helden en J.E.J. Blinde jr.

Redactieadres: Vlietweg 75, 2992 CR Barendrecht

e-mail: contactblad@kpnmail.nl

Sluitingsdatum inlevering kopij voor het volgende nummer: 30 november 2011

ISSN 0169-5460

Ledenadministratie

Voor aanmelding voor en opzegging van het lidmaatschap alsmede voor het doorgeven van een adreswijziging gelieve u contact op te nemen met de ledenadministratie:

Mw. N. Verschoor

e-mail: info@historischbarendrecht.nl

De contributie bedraagt € 17,50 per jaar. Een extra bijdrage is altijd welkom.

Op de voorplaat

De arbeiderswoning die van 1862 tot 1990 naast de Noordhoeve heeft gestaan. Zie pagina 3 e.v.

Van de redactie

Iets later dan u gewend bent, ligt thans het nieuwe Contactblad voor u. Om het leed iets te verzachten, is dit Contactblad wat dikker dan gewoonlijk, niet in de laatste plaats door een flinke bijdrage van Piet Groenenboom, die weer in de pen geklommen is om te verhalen over de Noordhoeve.

Ook kunt u lezen over de bijzondere positie die Barendrecht heeft waar het de inlevering van radio-toestellen tijden de Tweede Wereldoorlog betreft.

Verder verhalen een bewoner en een oud-bewoner van de Kerkweg over de geschiedenis van dit unieke deel van Barendrecht, een en ander naar aanleiding van de start van de nieuwbouw van 29 huurwoningen in deze straat.

Dan hebben we nog een bijdrage mogen ontvangen van mevrouw Dumans, die vertelt over de ontwikkeling van het beroep van huisarts.

En uiteraard hebben we ter verstrooiing en ter afwisseling van deze grotere artikelen nog een aantal korte bijdragen.

Van de voorzitter

Dick Mooijaart

Na de vakantieperiode, waarin de Historische vereniging Barendrecht is doorgegaan met haar activiteiten, breekt nu weer een extra actieve periode aan. Zoals in september met de landelijke open monumentendag met als thema “nieuw gebruik in oud gebouw”

We hebben als Historische Vereniging Barendrecht de oude lagere school een heel duidelijke bestemming gegeven, met permanente en wisselende tentoonstellingen. Maar ook met een schat aan historische documenten, akten, films, stambomen, foto's enzovoort, enzovoort. Zo houden wij het geheugen van Barendrecht in stand.

De historische foto's zijn nu digitaal opgeslagen. Maar ook met het heden zijn we bezig: de foto's van Barendrecht die door een aantal vrijwilligers van de hele gemeente in 2010 zijn gemaakt, zijn nu digitaal opgeslagen, zodat men later ook kan zien hoe Barendrecht er in 2010 uitzag.

Zo is het ook met veel voorwerpen: zaken die voor ons als ouderen vaak nog niet echt oud zijn, moeten we toch bewaren. Doe je dat niet, dan valt er later een gat in de historie.

Het is een pracht van een vereniging, met een goede sfeer en samenwerking. Iedere dinsdag is een groot aantal vrijwilligers aanwezig. De werkgroepen zijn verdeeld en een ieder heeft zo zijn werkzaamheden. Niets moet, alles gaat vrijwillig. Het is in de morgen en middag een heel mooi en gezellig moment als de hele groep samenkomt om koffie of thee te drinken.

Men spreekt elkaar en men weet van elkaar wat men aan het doen is. Er komen dan ook wel nieuwe ideeën, plannen en discussie uit.

Maar graag zouden we ook zien dat er wat verjonging en uitbreiding in de groep(en) komt. We kunnen nog heel wat mensen gebruiken, met kennis op allerlei gebied. We zien uw komst graag tegemoet, er zijn (nog) zo veel zaken te doen.

U bent van harte welkom.

Piet Groenenboom

IN HET VERLEDEN IS AL ENKELE KEREN OVER DE BOERDERIJ ZELF GESCHREVEN, MAAR NOG NIET EERDER OVER WIE ACHTEREENVOLGENS DE EIGENAREN EN BEWONERS ZIJN GEWEEST. ER IS ER OOK VEEL OVER HAAR GESPROKEN, TOEN DE KEUZE VOOR DE PLAATS VAN DE NIEUWE KERK IN CARNISSELAND VIEL OP DEZE LOCATIE. HET IS EEN VOORNAME BOERDERIJ GEWEEST, DIE LANGE TIJD ALS ENIG BOUWWERK IN DE NIEUWE POLDER HET BUITENLAND VAN BARENDRECHT HEEFT GESTAAN, NADAT DEZE POLDER IN 1551 WEER TERUGGEWONNEN WAS OP HET WATER. DAT KUN JE JE NU NIET MEER VOORSTELLEN.

De monumentale woning voor de boerderij werd in 1968 op een mistige morgen plotsklaps door de kracht van een zware machine omvergehaald. Als de heer Baars, de toenmalige bewoner en eigenaar, daar een sloopvergunning voor aangevraagd zou hebben, zou dat nog heel veel voeten in de aarde hebben gehad. Dat heeft hij toen niet gedaan en de woning was in korte tijd verdwenen. Er is toen op die plaats een nieuwe woning gebouwd, los van de boerderij.

De boerderij zelf is na een hevige storm in de nacht van 25 op 26 januari 1990 van zijn fundamenteën geruikt. Vanwege het instortingsgevaar heeft de heer Baars de andere dag meteen zijn 15 koeien verkocht. Sindsdien zijn er geen koeien meer gemolken.

In de zomer van het volgende jaar werd er een grote loods gebouwd op die plaats, zodat de landbouwmachines weer binnen konden staan.

Nu staat op diezelfde locatie sinds 2005 de nieuwe kerk “Carnisse Haven”.

De naam van de boerderij de “Noordhoeve” is merkwaardig. Ze stond ten zuiden van de Voordijk, dus daar kan de naam niet op duiden. Ook ten opzichte van de andere boerderijen aan de Voordijk is de naam niet te verklaren.

In een kamer van de woning van deze boerderij is door schout en schepenen recht gesproken voor het ambacht Carnisse. Als we hierna het verloop van de bewoning lezen, dan kunnen we ook begrijpen dat juist in de woning van deze welgestelde boeren de rechtkamer werd ingericht. Tevens was dat een mooi visitekaartje voor de rijke boer.

Toen er suggesties werden gevraagd voor een naam van de nieuwe kerk die op die plaats gebouwd ging worden, heb ik nog gedacht aan een naam die een verbinding zou kunnen leggen tussen maatschappelijk recht spreken en recht spreken naar de woorden van de profeet Zacharia zeven, de verzen negen en tien. Dat is er echter niet meer van gekomen. De nu gekozen naam duidt op een veilige haven en dat is prima.

Volgens de eerste schriftelijke gegevens was in 1626 Hendrick Adriaense Hoogendijck de eigenaar met de allerhoogste aanslag in de belastingen. Dat was dus ongeveer 75 jaar na de inpoldering in 1551. We kunnen er bijna wel van uitgaan dat deze Hendrick de boerderij heeft laten bouwen.

Wie was die Hendrick Hoogendijck? Hij trouwde in 1620 als jonge man van Rhoon te Barendrecht met Adriaentje Francke de Vos van de boerderij Heuvelsteijn.

De boerderij van vader Vos stond op de plaats waar nu rijwielhandel De Boom is gevestigd: op de hoek van de Dorpsstraat en de 1e Barendrechtseweg. In een overzicht van genealoog K.J. Slijkerman wordt het geslacht Hoogendijck in die tijd in Rhoon genoemd. Ze hebben dan al een familiewapen en het is waarschijnlijk zijn vader die in 1601 aldaar heemraad was.

Wat moet zo’n man uit Rhoon in die nieuwe polder van Barendrecht, zou je denken. Had hij al belangen in Barendrecht omdat hij gecommitteerde (afgevaardigde) was van de Gorzen en Aanwassen gelegen vóór Barendrecht? Verder werd hij later nog penningmeester van Barendrecht en Carnisse en Oud-Waarsman van de polder Ziedewij genoemd. Hij kon op de opnieuw op het water veroverde grond niet zomaar gaan boeren, alhoewel de boeren aan de andere kant van de Voordijk die grond al “tot in den diepe”, dus zo ver als mogelijk was gebruikten, zoals we in verschillende akten kunnen lezen.

Het zal niet gegaan zijn zoals in de N. O. Polder en het is natuurlijk ook niet helemaal te vergelijken. Hier was het land al eens eerder, vóór 1421, in gebruik geweest, maar in de N.O. Polder nog nooit. Daar hebben de rupstrekken met daarachter zaaimachines van acht meter breed zeven jaar lang achter elkaar luzerne gezaaid. Al die jaren werd de luzerne in de herfst gemaaid, ondergeploegd en in het voorjaar weer opnieuw ingezaaid. Dit werd gedaan om lucht en bacteriewerking in de grond te krijgen. Na die tijd werd de grond uitgegeven en konden de boeren daar suikerbieten, aardappelen en graan verbouwen.

Hendrick heeft met paardenkrachten moeten werken en het zal bij hem ook wel een tijdje geduurd hebben voordat zijn akkers tot volle wasdom kwamen.

Er zijn ook aanwijzingen dat de schuur later groter is gemaakt. Er stonden inscripties op één van de balken met de naam Ari Pieterse Sevenberge Anno 1663 en een huismerk met het jaartal 1673. In de archieven zijn geen aanwijzingen die hier iets meer over zeggen. Omdat de inscripties vrij hoog waren aangebracht, denken we dat de boerderij toen groter is gemaakt en mogelijk is het de naam van een bouwer. Bij de namen van de eigenaren komen we deze naam in ieder geval niet tegen.

De vergroting werd gerealiseerd door het omhoog brengen van het dak. De oorspronkelijke eikenhouten stijlen werden door middel van een grenen stempel van ca. twee meter verlengd. In één van die stijlen was op ongeveer drie meter hoogte het huismerk ingesneden.

De structuur van de grond zal na ongeveer 100 jaar zo goed zijn geworden dat de gewassen veel beter groeiden en de schuur groter moest worden gemaakt.



Op weg naar zijn meisje zal hij goed gezien hebben wat er allemaal in de nieuwe polder gebeurde. Hij zal de teugels van zijn paard wel hebben aangehaald en stil hebben gestaan bij de plek waar hij zijn boerderij dacht te gaan bouwen. Hendrick trouwde op bijna 50-jarige leeftijd met de dertig jaar jongere Adriaentje de Vos.

Hendrick Adriaense Hoogendijck	x	Adriaentje Francke de Vos
Geb.: 1571, Rhoon	Huw.: 6-12-1620	Geb.: 1600, Barendrecht
Overl.: april 1634, Barendrecht	Barendrecht	Overl.: 16-10-1680, Barendrecht

Na het overlijden van Hendrick in 1634 hertrouwde Adriaentje op 13 september 1637 te Barendrecht op haar beurt weer met de veel jongere Hendrick Corneliszn Andewegh. Hij was te Barendrecht gedoopt op 3 februari 1613 en overleed aldaar op 7 oktober 1679.

Hun wapens op de grafzerken vertonen respectievelijk een dubbelkoppige adelaar met een scheprad tussen de koppen en een springende Vos.

Er waren kinderen geboren uit het eerste huwelijk. Uit een akte van 1712 weten we hun namen. Daar was een Pietertje, gehuwd geweest met Jan Janszn Vrij, Maria gehuwd met Corn. Pzn Boender (Numansdorp), Geertrui weduwe van Willem van der Zijde. Verder de zonen Dammis Hoogendijck wonende te Geervliet, Arij Hoogendijck wonende onder Heinenoord en dan onze Hendrick Hoogendijck. Ook waren er nog de dochters Hester en Hilletje. Hester bleef ongehuwd, zij overleed te Barendrecht op 9 oktober 1704 en Hilletje, of Hillegonda zoals ze zich later noemde, trouwde met Gilles Janse Herweijer.

Gilles Janszn Herweijer	x	Hillegonda Hoogendijck
1620 – 1668	Huw.: Barendrecht	1623 – 1675
	vóór 13-12-1649	

Uit dit huwelijk werd Mariette geboren. Mariette Herweijer trouwde op 18 mei 1692 te Barendrecht met Pieter, van het toen al vermaarde geslacht Verduijn en zo komt Pieter Wouters Verduijn vanuit Pernis naar de Noordhoeve.

Het is Hester die op 12 juni 1698 de boerderij aan Pieter Wouters Verduijn verkoopt.

Juffr. Hester Hoogendijck wonend te Swammerdam transporteert aan Pieter Wouterse Verduijn wonend onder de Heerlijkheid van Carnisse:

Een woning, berg, schuur en ontrent 1 merge en 200 roe land in het Oude Buitenland van Carnisse zoals het zelve tot dato dezès gepossedeerd en bezeten is. Strekkende vóór van de Oude Barendrechtsedijk in het noorden ofte de tuin daar ten ende. Int zuiden belend de verkoopster, ten westen Neeltje van der Seegen en ten oosten Rutger van Haersolte.

Over welke voorzegde 1 merge en 200 roe zijn uit- en overpad moet hebben voor nu en ten eenmigen dage voor een seckere vijf merge en 100 roe lant en nog seckere drie merge en 300 roe lant. Belast vrij opleveren tot en met 1697. Koopprijs f 2500,-

Pieter Wouters Verduijn	x	Mariette Herweijer
Geb.: 1660, Pernis	Huw.: 18-05-1692	Geb.: 1670 Zuid-Beijerland
Overl.: 12-11-1748 Charlois	Barendrecht	Begr.: 2-01-1733 Charlois

Pieter was Hoogheemraad van het Binnen- en Buitenland van Barendrecht.

Uit dit huwelijk werden drie dochters geboren. De dochters Ariaantje en Hillegonda trouwden met twee broers Arij en Pieter van het geslacht Barendregt van de Aplonia Hoeve aan de Charloisse Lagedijk en Pietertje trouwde met Leendert van 't Hoff uit Heerjansdam.

In 1730 werd Pieter Verduijn vermeld als een boer met 60 merge land. Dat moet een hele bedrijvigheid geweest zijn. Van machines was in die tijd in de verste verte nog geen sprake en alles moest met paarden- en handkracht gedaan worden.

Hun dochter Hillegonda was in 1731 getrouwd met de weduwnaar Pieter Hendriks Barendregt van de Aploniahoeve. Hij was eerder gehuwd geweest met Adriaentje Coorneef en uit dat huwelijk was hun dochter Neeltje geboren.

Neeltje trouwde in 1746 met Pieter Janszn de Raadt en zij werden later de nieuwe bewoners en eigenaren van de Noordhoeve.

Pieter Janszn de Raadt	x	Neeltje Pdr. Barendregt
Ged.: 4-09-1718, Pernis	Huw.: 14-08-1746	Ged.: 27-07-1721, Rhoon
Overl.: 25-11-1775, Barendrecht	Barendrecht	Overl.: 21-03-1791, Barendrecht

Hun zoon Hendrik, getrouwd met Neeltje Hendriks Commijs, volgt hen op.

Hendrik Pzn de Raadt	x	Neeltje Commijs
Ged.: 22-05-1757, Barendrecht	Huw.: 21-03-1783	Ged.: 4-05-1758, Charlois
Overl.: 27-12-1818, Barendrecht	Charlois Classe f 30,-	Overl.: 27-02-1831 B'dr

Uit het huwelijk van Hendrik en Neeltje werden te Barendrecht vier kinderen geboren.

Neeltje	ged.: 23-10-1785	x	Leendert Plaisier
Pieter	ged.: 28-01-1787	x	E. van der Spek. Zij hebben een dochter Neeltje.
Fennigje	ged.: 26-09-1790	x	Jan Niemantsverdriet (koopman)
Hendrik	ged.: 8-12-1793		Ongehuwd overleden te Barendrecht op 13-02-1859

Bij de boedelscheiding op 20 mei 1831 ten huize van Jan Niemantsverdriet in huis No 99/57 B werden de boerderij en veertien bunders land toebedeeld aan de kinderen Hendrik en Neeltje. Omschrijving: *Een bouwmanwoning getekend met No 76/14 A en 14 bunders wei- en bouwland, boomgaard, tuin en erf, boschhakhout en watering.*

De bouwwooning bestond uit een huis, schuur, wagenkeet, varkensschuur, berg, boenloods, droogput en vuurhuis. Verder werden nog genoemd de losse spinbanden, de onderlagen en planken van de bedsteden. De totale waarde bedroeg f 23.800. Ieder ontving ter waarde van f 5.950,-.

Neeltje was op 1 mei 1808 getrouwd met Leendert Plaisier. De boerderij was intussen op hun naam alleen komen te staan en Leendert Plaisier verkoopt het bezit op 20 juli 1844 aan Cent Niemantsverdriet, zoon van Fennigje en Jan Niemantsverdriet.

De familie Niemantsverdriet komt oorspronkelijk uit Klaaswaal. Al vroeg komen zij in Charlois (Katendrecht) te wonen en vandaar uit trekken zij naar Barendrecht. Cent die in 1751 nog in Charlois was gedoopt, werd later landbouwer aan de Middeldijk in Barendrecht genoemd.

Cent Bastiaanszn Niemantsverdriet	x	Crijntje Fransdr. Voogd
Geb.: 1-01-1751, Charlois	Huw.: 9-03-1777	Ged.: 11-09-1751, Hoogvliet
Overl.: 3-03-1832 Barendrecht	Poortugaal	Begr.: 20-08-1800 Barendrecht

Hun oudste zoon werd in 1777 nog in Charlois gedoopt en de andere negen kinderen werden vanaf 1779 te Barendrecht geboren, waaronder Jan op 16 december 1786.

Jan Niemantsverdriet (koopman)	x	Fennigje de Raadt
Geb.: 16-12-1786, Barendrecht	Huw.: 8-05-1812	Ged.: 26-09-1790, Barendrecht
Overl.: 18-08-1856, Barendrecht	Barendrecht	Overl.: 13-07-1869, Barendrecht

Hun zoon:

Cent Niemantsverdriet	x	Stijntje Molendijk
Geb.: 11-11-1813, Barendrecht	Huw.: 06-05-1842	Geb.: 22-10-1809, Barendrecht
Overl.: 08-12-1878, Barendrecht	Barendrecht	Overl.: 04-12-1845, Barendrecht

Landbouwer. Heemraad van Carnisse van 1859 tot aan zijn overlijden.

Cent Niemantsverdriet (2e huwelijk)	xx	Neeltje Pdr. De Raadt
	Huw.: 06-03-1849	Geb.: 22-11-1820, Barendrecht
	Barendrecht	Overl.: 27-01-1889, Barendrecht

Neeltje was een dochter van Pieter x E. van der Spek

Hun zoon:

Jan Niemantsverdriet	x	Geertrui van der Linden
Geb.: 24-02-1850 te Barendrecht	Huw.: 06-05-1886	Geb.: 09-04-1854 te Barendrecht
Overl.: 02-11-1925 te Barendrecht	te Barendrecht	Overl.: 04-04-1926 te Barendrecht

Een dochter van Jan en Geertrui, Neeltje, trouwde met Aart van Capelle van de boerderij de “Maashof” aan de Achterzeedijk in Barendrecht. Hun zonen, de gebroeders Van Capelle, spraken altijd waarderend over hun moeder Neeltje Niemantsverdriet.

Stijntje Molendijk was eerder gehuwd geweest met Willem van Gilst. Uit dat huwelijk was Cornelis van Gilst geboren. Uit haar tweede huwelijk met Cent Niemantsverdriet werd Jennetje Niemantsverdriet nog geboren. Stijntje heeft maar anderhalf jaar op de boerderij mogen wonen, want zij overleed op 2 december 1845, slechts 35 jaar jong. Gezien de ingewikkelde familieverhoudingen moest er heel wat geregeld worden bij de boedelscheiding. Dat gebeurde pas op 21 september 1849. Dat was nodig omdat Cent een tweede huwelijk was aangegaan met Neeltje de Raadt.



Na het overlijden van Cent is er opnieuw een boedelscheiding. Hun zoon Jan neemt het bedrijf dan over. Bij de bezittingen werd nu een arbeiderswoning genoemd. Daar had Jan twee dagen voor zijn twaalfde verjaardag de eerste steen voor gelegd. Deze woning is later, toen er geen vaste medewerkers op het bedrijf meer nodig waren, door de familie Plugge gekocht. In 1990 is de woning afgebroken en op die plaats heeft de fam. Plugge een nieuwe woning laten bouwen. In februari 1992 is de woning plechtig in gebruik genomen.

In de oude woning was een bordje gemetseld waar op stond:

de eerste steen gelegd
door
Jan m driet
den 22 feb 1862

Jan Niemantsverdriet heeft te Barendrecht in veel besturen zitting gehad, onder andere kerkenraad, gemeenteraad, boerenleenbank en schoolbestuur. Ook heeft hij in zijn rentenierstijd mensen gemeentelijk in het burgerhuwelijk verbonden. Zoon Pleun deed dat later ook.

Jan is 28 jaar lang de boer op de Noordhoeve als hij de boerderij op 2 oktober 1907 gaat verkopen aan Aart Baars, landbouwer te Barendrecht. Baars kan zijn verworven bezit meteen aanvaarden. Meestal werden de boerderijen vroeg in het voorjaar verkocht en kon men zijn bezit in mei aanvaarden, maar hier gelijk al in oktober. Niet één van de zonen, Jasper, Pleun of Cent Niemantsverdriet volgde hier hun vader op. In de akte werden geen geldbedragen genoemd en ook geen levende have en bouw- en melkgereedschappen. Uit mondelinge overlevering is bekend dat er toen f 10.000,- voor werd betaald.

Aart Baars	x	Adriana Lydia van der Jagt
Geb.: 13-11-1869 te Barendrecht	Huw.: 25-04-1907	Geb.: 01-02-1877 te Barendrecht
Overl.: 23-09-1947 te Barendrecht	te Barendrecht	Overl.: 30-09-1952 te Barendrecht

Adriana was een dochter van Cornelis van der Jagt en Anna van Warendorp. Zij woonden op de boerderij waar nu aannemer Van der Graaf woont, op nummer 494 aan de Voordijk. Baars woonde daar ook: op de “Steenhoek”, op nummer 486. Die twee boerderijen stonden daar naast elkaar. Aart was in 1869 op “De Steenhoek” geboren uit het huwelijk van zijn vader Jan Baars met Cornelia Nootenboom, dochter van Pieter Nootenboom en Hillegje Steenhoek. Bij zijn huwelijk was de moeder van Aart al overleden en woonde zijn vader weer in Oud-Beijerland en was hertrouwd.

Het was voor Aart Baars behalve het geld eigenlijk alleen maar oversteken naar de andere kant van de Voordijk, naar de Noordhoeve.

In 1943 werd Aart opgevolgd door zoon Cornelis Baars.

Cornelis Baars	x	Jannie van Dijk
Geb.: 09-03-1914 te Barendrecht	Huw.: 07-05-1958	Geb.: 09-12-1918 te Barendrecht
Overl.: 21-03-2005 te Barendrecht	te Barendrecht	

Vanaf 1990 trokken Cornelis en hun enig in 1960 geboren kind Aart, samen op. Omdat ook hier het land werd onteigend, nam Aart in 1999 een groot bedrijf in Sommelsdijk over. Vader Cornelis heeft het nieuwe bedrijf van zijn zoon daar dus nog kunnen zien.

In 2004 is de landbouwloods aan de Voordijk verkocht en is op die plaats de kerk gebouwd. Mevr. J. Baars-van Dijk is nadien ook vertrokken naar een woning in Dirksland, een woning dicht bij haar zoon en schoondochter. Haar woning aan de Voordijk in Barendrecht is op 4 september 2008 verkocht aan de familie Blokland, die daar nu op deze bijzonder plek woont.



Een kleine 100 jaar was dus de naam van de familie Baars aan deze boerderij verbonden. In de periode dat de familie Baars op de boerderij woonde, was het een bedrijf van ongeveer 25 ha land. De 15 koeien die dooreen gemolken werden vormden een voornamelijk bron van inkomsten. Na 1958 zijn er geen paarden meer gebruikt om het land te bewerken.

Woonhuis en boerderij De Noordhoeve

Wie de medewerkers vanaf 1862, toen de arbeiderswoning is gebouwd, zijn geweest, is niet helemaal meer te achterhalen. Bij navraag werden de namen genoemd van:

- Piet Kleinjan, die er van 1936 tot 1951 heeft gewerkt. In de zomer op de boerderij en in de winter voor zichzelf in de grienden.
- Samuel Gouw. Hij woonde aan de Bakkersdijk en heeft dus niet in de woning naast de boerderij gewoond.
- Cees Nootenboom. Hij werkte en woonde daar vanaf zijn huwelijksdag in 1950 tot 1959.
- Chris van Langevelde, die er gewoond en gewerkt heeft van 1960 tot 1967.
- Piet Struijk, die er in die tijd ook werkte, woonde tegenover de boerderij aan de Voordijk.
- een stagiaire, Wubo Uil, is daarna een jaar intern op de boerderij geweest.

Verder werden de namen genoemd van een zekere Alfrink en Piet van der Zee.

Op een zekere dag in 1960 las Chris van Langevelde de advertentie in “De Boerderij” dat landbouwer C. Baars een medewerker vroeg op de boerderij. Op het bedrijf in Zaamslag te Zeeland waar Chris werkte, waren de zonen van de eigenaar groot genoeg geworden om in het bedrijf mee te gaan werken. De eigenaar vroeg Chris toen om naar een andere werkgever om te zien. Door briefwisseling kwam het contact met Baars tot stand. Met Arie van den Heuvel, de collega van Baars aan de Voordijk, hebben zij daarop samen de familie van Langevelde naar Barendrecht gereden om hun het bedrijf en de woning waar zij kwamen te werken en te wonen te laten zien. (Baars had het besturen van een auto toen nog niet geleerd.) Ze kwamen de arbeidsvoorwaarden overeen en Van Langevelde heeft daar toen gewerkt van mei 1960 tot 1967.

Toen er geen vaste werknemers meer nodig waren, heeft Peter Heijboer nog in de woning naast de boerderij gewoond.

Daarna, zoals hierboven beschreven, de familie Plugge, in de nieuwe woning op die plaats.

Achtereenvolgens de bewoners en eigenaren van de Noordhoeve:

Hendrick Hoogendijk	x	Adriaentje de Vos
Pieter Verduijn	x	Mariette Herweijer
Pieter de Raadt	x	Neeltje Pdr. Barendregt
Hendrik Pzn de Raadt	x	Neeltje Commijs
Neeltje Hdr de Raadt	x	Leendert Plaisier
Cent Niemantsverdriet	x	Stijntje Molendijk
	xx	Neeltje Pdr de Raadt
Jan Niemantsverdriet	x	Geertrui van der Linden
Aart Baars	x	Adriana Lydia van der Jacht
Cornelis Baars	x	Jannie van Dijk
Aart Baars	x	Alwine Gierens
Anko Blokland	x	Mariska Lamme

Historische openbare functies

Al verschillende keren zijn door mij in de artikelen die ik schreef, de namen gebruikt van schout en schepenen, heemraad en waarsman. Juist bij deze boerderij, waar door schout en schepenen recht werd gesproken, is het wellicht goed om een keer uit te leggen wat de functie was van deze heren.

De schout was de voornaamste bestuurder van een ambacht. Samen met de schepenen en de secretaris vormden zij het bestuur van het ambacht. De schout was de voorzitter bij de rechtszittingen. De straffen in die tijd waren: verbanning, schandpaal, lijfstraffen of doodstraf door onthoofding of aan de galg.

De schepenen waren meestal de boeren die niet onbemiddeld waren.

Dijkgraaf en heemraden vormen het dagelijks bestuur van een waterschap. De dijkgraaf is daarvan de voorzitter. Een heemraad of ook wel hoogheemraad is een lid van het dagelijks bestuur van een waterschap.

Een waarsman is een lid van het polderbestuur.

Schout en schepenen oefenden hun functies uit tot 1796. Tot die tijd waren zij de mensen die altijd aanwezig waren bij bovengenoemde werkzaamheden, maar ook bij de koop en verkoop van onroerende goederen. Tot die tijd werd altijd geschreven: gekocht voor schout en schepenen. Na het bovengenoemde jaartal kwamen de notarissen die verslaglegging deden van al deze bovengenoemde activiteiten.

Kees Vermeer

Uiteraard staat de voormalige Barendrechtse brug nog in het geheugen gegrift van vele Barendrechtters. Natuurlijk was de brug ook van veel belang voor de bewoners aan gene zijde van de Oude Maas. Zo beschrijft de schrijfster van streekromans, Gerda van Wageningen, zelf geboren en getogen in de Hoekse Waard, in “Ruisend graan”, hoezeer de eilandbevolking zich verheugde op de brugverbinding. En bij de feestelijke opening op 7 oktober 1888 behoorde een feestlied, waarvan hieronder de tekst te lezen is.



We zijn inmiddels ruim 120 jaar verder en de brug is niet meer. De omstandigheden zijn sterk veranderd, maar laten we proberen ons nog eens in te leven, in die tijd en we kunnen ons voorstellen hoe belangrijk de totstandkoming van de Barendrechtse brug indertijd is geweest, getuige het feestlied.

Wijze: Wien Neerlands bloed door de aderen vloeit.

Wij burgers van de Hoekse Waard,
Zijn met veel dankbaarheid
Eendrachtelijk bij de brug geschaard
Die nu wordt ingewijd.
De brug is eenmaal nu tot stand,
en biedt de vrijheid aan
Met de opbrengst van ons land,
naar Rotterdam te gaan. (bis)

Komt, treden wij met forse zin,
De nieuwe brug al voort
En heffen wij een in feestlied in
Dat elk ons 't hart doorboort.
Heb dank 't Provinciaal bestuur,
waardoor hij is gebracht,
Hij zij ons nuttig, lang van duur,
Wie had het ooit gedacht. (bis)

Des winters bij de strenge vorst,
Als schip of boot niet kan,
De veerman zich niet wagen dorst,
Dan stond er menig man
Gereed om naar de stad te gaan.
Doch die tijd is nu voorbij,
De brug biedt ons nu vrijheid
Wij zijn verheugd en blij. (bis)

Gidi Verheijen

OP 10 MEI 1940 VALT DUITSLAND ONS LAND BINNEN. HET NEDERLANDSE LEGER BIEDT MANMOEDIG VERZET, MAAR IS GEEN PARTIJ VOOR HET GOED BEWAPENDE EN GEOEFENDE DUITSE LEGER. DE KONINKLIJKE FAMILIE VLUCHT NAAR LONDEN EN OOK DE MINISTERS ZOEKEN DAAR EEN VEILIG HEENKOMEN. PRINSES JULIANA EN DE PRINSESJES REIZEN VERDER NAAR CANADA. NA HET BOMBARDEMENT VAN ROTTERDAM OP 14 MEI TEKENT GENERAAL WINKELMAN OP DE OCHTEND VAN 15 MEI DE CAPITULATIE. KORT HIERNA KOMT NEDERLAND ONDER DUITSE BESTUUR, ONDER LEIDING VAN RIJKSCOMMISSARIS SEYSS-INQUART. HIJ PROBEERT GREEP TE KRIJGEN OP HET LAND EN ZIJN INWONERS, ONDER ANDERE DOOR DE AFKONDIGING VAN EEN LANGE REEKS VERORDENINGEN.

Barendrecht heeft de twijfelachtige eer de eerste gemeente te zijn waar op collectieve basis radiotoestellen gevorderd worden. Dit is een gebeurtenis die tot voor kort zelfs bij onderzoekers van de geschiedenis van Barendrecht onbekend bleek te zijn. Een dag na de inval in ons land, in de ochtend van 11 mei 1940, geeft het plaatselijke Duitse commando, onder leiding van Ortskommandant Haustman, een aantal strenge instructies aan de inwoners van Barendrecht. Eén van die instructies luidt als volgt:

Vóór hedenmiddag 4 uur worden alle in de gemeente aanwezige radiotoestellen van de ingezetenen opgevorderd.
Ieder zorge dat zijn of haar radiotoestel van een kaartje wordt voorzien, waarop vermeld de naam van de(n) eigenaar(es).

De opbrengst bedraagt ruim 300 toestellen. Sommige inwoners brengen hun toestel zelf naar één van de inleveringsadressen, de Nederlandse Hervormde school of café Prooi. Bij anderen worden de toestellen afgehaald en per vrachtauto onder Duitse militaire geleide of onder politietoezicht naar een van de inzamelingspunten afgevoerd. In café Prooi worden de toestellen in een afzonderlijk lokaal opgeslagen dat met een slot wordt afgesloten. Op 16 mei krijgen de inwoners hun toestel weer terug, maar dan blijkt een deel van de toestellen in de Nederlands Hervormde School te ontbreken. Bovendien zijn bij nog wel aanwezige toestellen naamkaartjes verdwenen. Nader onderzoek wijst uit dat de ontbrekende toestellen door Duitse soldaten zijn overgebracht naar de ook bij die militairen in gebruik zijnde Gereformeerde Kerk of naar woningen waar zij zijn ingekwartierd.

Uiteindelijk lukt het de meeste toestellen op te sporen en ook hun eigenaren te traceren, maar er blijken toch nog 27 toestellen vermist te worden. Een paar maanden later wordt in een woning in Leiden nog één van de vermiste toestellen (een Philips 650A) aangetroffen, dat daar door Duitse militairen is achtergelaten.



Philips 650A (uit 1938)

Dit type werd op 11 mei 1940 in Barendrecht ingeleverd en een paar maanden later in een woning in Leiden teruggevonden.

Volgens een op 13 augustus opgemaakt proces-verbaal bedraagt de schade als gevolg van de vermissing in totaal f 3.350. Het resultaat van de inlevering in mei 1940 blijft overigens ver achter bij die van de latere, landelijke inlevering in mei/juni 1943 (zie hierna).

Op zondagavond 28 juni 1940 brengt de Nederlandse regering in Londen het radiostation “Radio Oranje” in de lucht, dat tot het einde van de oorlog elke dag Nederlandstalige uitzendingen zal verzorgen. Radio Oranje is in staat nieuws te brengen dat niet door de Duitsers is gecensureerd en spreekt de Nederlanders vooral ook moed in. Maar al na korte tijd komen de Duitsers met een verbod om naar buitenlandse radiozenders te luisteren. Dat verbod heeft de verhullende benaming “verordening voor de bescherming van de Nederlandse bevolking tegen onjuiste berichten”. De meeste Nederlanders trekken zich evenwel weinig van het verbod aan. Er wordt op grote schaal naar Radio Oranje geluisterd en de ontvangen berichten worden met andere geïnteresseerden gedeeld. Dat laatste is trouwens niet ongevaarlijk, want de verordening verbiedt niet alleen het beluisteren van verboden zenders maar ook de verspreiding van de opgevangen berichten. Op luisteren naar verboden zenders staat een gevangenisstraf van ten hoogste 2 jaar en/of een geldboete van ten hoogste f 100.000. In combinatie met het verspreiden van berichten kan de straf oplopen tot een gevangenisstraf van 10 jaar en/of een geldboete van onbeperkte hoogte.

De Duitsers proberen de ontvangst van zenders als Radio Oranje onmogelijk te maken of te hinderen door het inzetten van stoorzenders. Slimme landgenoten ontdekken dat met een draaibare antenne (raamantenne) het stoorsignaal sterk onderdrukt kan worden, zodat de uitzending van Radio Oranje met geen of veel minder storing te ontvangen is. Ook andere technische oplossingen en trucjes maken het mogelijk de uitzendingen van Radio Oranje te beluisteren.

Begin 1941 moeten alle Joden in ons land hun radio inleveren. Deze actie van de bezetter is één van de vele pesterijen die deze bevolkingsgroep zich moet laten welgevalen. Mijn onderzoek in de archieven van de meer dan 1.000 toenmalige gemeenten in ons land toont aan dat onze Joodse landgenoten 21.000 radiotoestellen naar het politiebureau brengen.

Later in datzelfde jaar moeten autoradio's op het politiebureau worden ingeleverd. Achtergrond van die maatregel is het gerucht dat autoradio's gemakkelijk tot mobiele kortegolfzenders omgebouwd kunnen worden, waarmee het verzet dan verbinding met Engeland zou kunnen maken. Auto's, en zeker autoradio's, zijn in die tijd overigens een schaars artikel.

Omdat de Nederlanders toch naar de verboden zenders blijven luisteren, wil de bezetter alle radio-toestellen in beslag nemen. De Duitse militaire vertegenwoordiging in ons land is al lang voorstander van zo'n maatregel, maar het Duitse burgerlijk bestuur wil er nog niet aan. Deze laatste organisatie acht de inlevering niet noodzakelijk en beschouwt die ook als een grote psychologische nederlaag, die de laatste restjes sympathie van de Nederlanders weg zal nemen.

Uiteindelijk wordt een geschikte gelegenheid gevonden voor de maatregel na de massale april-meistakingen van 1943. Op 14 mei verschijnt in alle kranten een beschikking van Rauter, de hoogste Duitse politiechef in ons land, met de verbeurdverklaring van alle radio-ontvangtoestellen. Alle Nederlanders, behalve enkele groeperingen zoals leden van de NSB, moeten hun radio inleveren. Wie dat niet doet, riskeert gevangenisstraf en hoge geldboetes.

De burgemeesters moeten de inlevering organiseren en krijgen daarbij de hulp van de PTT.

Volgens de voorschriften moet de eigenaar van het verbeurdverklaarde toestel op een voorgeschreven formulier zijn naam, beroep en adres, en het merk van zijn radiotoestel, type en serienummer invullen. Het postkantoor verkoopt dat formulier voor 5 cent per stuk. Verder moet de eigenaar een stevig kartonnen kaartje van 10 x 15 cm aan het toestel bevestigen.

De bemanning van inleveringsbureaus bestaat uit twee of drie personen. De voorzitter is een gemeente-ambtenaar en een plaatselijke radiohandelaar fungeert als radiotechnicus. Zijn taak is het controleren of de formulieren van het ingeleverde toestel goed zijn ingevuld. Hij moet verder vaststellen of het toestel nog werkt en wat de waarde ervan is. Het is namelijk de bedoeling dat later een schadevergoeding voor de ingeleverde radio zal worden betaald. Dat is er overigens nooit van gekomen.

Het voorgeschreven formulier bestaat uit drie delen. Eén deel wordt op het meegebrachte kartonnen kaartje geplakt en aan het toestel gehangen, één deel is bestemd voor de administratie en een ander deel is het ontvangstbewijs voor de eigenaar van het radiotoestel.

De 6665 inwoners van Barendrecht brengen in totaal 865 radiotoestellen naar de inleveringsbureaus. De Nederlands Hervormde Kerk dient als gemeentelijke opslagplaats.

Uitzonderingen op de inleveringsplicht worden nauwelijks gemaakt. Alleen NSB'ers, of Nederlanders in Duitse dienst, kunnen om ontheffing vragen. Ondanks de aankondiging dat er een speciale ontheffings-regeling in aantocht was voor invaliden, zieken en bejaarden, is zo'n regeling er nooit gekomen. Veel invaliden, zieken en bejaarden schrijven een brief naar de burgemeester van hun woonplaats met het verzoek vrijgesteld te worden van inlevering van hun radio.

Philips 2514 (uit 1928)

Het meest populaire toestel in Barendrecht, maar ook in de rest van Nederland. Van dit type zijn ongeveer 250.000 stuks gefabriceerd en 28.000 ingeleverd. Het is een 4-lamps wisselstroomtoestel.



Bij de na-inlevering in oktober 1943 krijgen alle Nederlanders de gelegenheid hun radio alsnog ongestraft in te leveren. In Barendrecht maken minstens 13 personen van die mogelijkheid gebruik. Het totaal aantal van 878 ingeleverde radiotoestellen betekent een score van 13,2 toestellen per 100 inwoners. Die score is hoger dan het provinciale cijfer van 12,3%, dat ruim boven het landelijk gemiddelde van 9,1% ligt.

Van de ingeleverde radio's valt ruim eenderde in de categorie zelfbouw. Dat is een abnormaal hoog aandeel. Vermoedelijk hebben de Barendrechtse uit onderdelen en restanten van oude radio's iets in elkaar geknutseld en dat ingeleverd om aan de inleveringsplicht te voldoen. Landelijk is het percentage zelfbouw-toestellen niet meer dan 20%. Te oordelen naar het aantal ingeleverde exemplaren is Philips het meest populaire merk (44%). Alle andere merken komen niet boven 10% uit. Het meest ingeleverde toestel is het type Philips 2514 en 2534. Voor deze toestellen uit 1928 resp. 1930 moest destijds bij de aankoop het niet geringe bedrag van f 230 resp. f 125 betaald worden.

Veel Nederlanders houden hun toestel achter en verstoppen het voor de Duitsers. In oktober 1943 blijkt dat ongeveer eenderde van alle aanwezige radiotoestellen in ons land niet is ingeleverd.

In vrijwel het hele land worden na verloop van tijd de ingeleverde toestellen van de gemeentelijke opslagplaats overgebracht naar centrale verzamelplaatsen. De 878 in Barendrecht ingeleverde toestellen worden tussen 25 en 28 januari 1944 overgebracht naar het pand "De Eersteling" (Pakhuismeesteren) in de Rijnhaven in Rotterdam. Dat transport vindt plaats onder geleide van de Ordepolitie van Rotterdam. De Gewestelijke Politiepresident van Rotterdam geeft hierbij de opdracht:

"voor elk transport één politieman ter beschikking te stellen. Deze rijdt mede in de cabine naast den chauffeur en waakt tegen diefstal tijdens het transport (vuurwapen schietklaar en op veilig gesteld voor onmiddellijk ingrijpen in de schacht der rechter laars gestoken)."

Vanuit de verzamelplaats in Rotterdam worden de beste radiotoestellen in de loop van 1944 per binnenvaartschip naar Duitsland afgevoerd en daar verkocht aan zogenaamde "bombengeschädigte" inwoners, Duitsers die door geallieerde bombardementen hun bezittingen verloren hebben.

De toestellen die niet naar Duitsland worden afgevoerd gaan jammerlijk verloren als gevolg van door het Duitse leger in de Rijnhaven veroorzaakte explosies. Uiteindelijk krijgt dus niemand in Barendrecht zijn ingeleverde radio terug en krijgt ook niemand een schadevergoeding. Alleen de inwoners van het telefoondistrict Gouda worden schadeloos gesteld.



Philips 2534 (uit 1930)

Een populair toestel in Barendrecht (en elders), gebouwd in een rood craquelé gelakte ijzeren kast. Van dit type zijn ongeveer 65.000 stuks gemaakt en 23.000 ingeleverd. Het is een vier-lamps wisselstroomtoestel

Voor heel Nederland ziet de inlevering er als volgt uit.

Ruim 9 miljoen Nederlanders leveren samen 825.000 toestellen in. In totaal zijn er 275.000 naar Duitsland afgevoerd en ongeveer 75.000 naar bestemmingen binnen Nederland (voor Wehrmacht, Duitse scholen, pensions, etc.). Een groot deel (ongeveer 350.000 stuks) is als schroot geëindigd; het gaat hier om toestellen die door oorlogshandelingen zijn vernield of van een slechte kwaliteit zijn (oud, incompleet en/of defect).

De 125.000 toestellen die aan de eigenaren worden teruggegeven zijn in het algemeen oude en defecte toestellen of zelfbouwtoestellen.

Voor ongeveer 75.000 toestellen is vrijstelling van inlevering verleend (NSB'ers en Rijksduitsers). Daarnaast hebben vaardige Nederlanders ongeveer 100.000 "nepradio's" (zelfgebouwde constructies die op een radio moeten lijken) ingeleverd, waarvoor een gelijk aantal goede toestellen is achtergehouden.

Noot:

De geschiedenis van het radiotoestel in WO II in heel Nederland is door de auteur beschreven in zijn boek "Het radiotoestel in de Tweede Wereldoorlog". Bronnen voor zijn onderzoek waren de archieven van de meer dan 1.000 toenmalige gemeenten, het archief van ministeries, provincies, het NIOD, de PTT, enkele relevante bedrijven en het "Bundesarchiv" in Berlijn.

In het boek, dat uitsluitend bij de auteur verkrijgbaar is (gverhe@planet.nl of 046-4851847), is een uitgebreide bronnenbeschrijving opgenomen. Het boek kost € 19,95; portokosten bedragen € 3,50.

Afscheid van een 'knip-ster'

Nel den Otter

We hebben afscheid genomen van onze trouwe Schakelknipster. Ruim twintig jaar heeft mevrouw Veenman de belangrijkste berichten uit de Schakel geknipt. Onder andere sport- en openingsberichten, evenementen enzovoort. Ze sorteerde keurig alles op onderwerp, alles werd gedateerd, zodat het in het archief geplaatst kon worden.

Mevrouw Veenman: heel hartelijk bedankt voor wat u voor de HVB heeft gedaan.



PS: wie heeft er interesse om de nieuwe knipster te worden?

Eerste paal nieuwbouw Kerkweg

OP WOENSDAG 17 AUGUSTUS J.L. MOCHT UW REDACTEUR, SAMEN MET PIET GERRITSE, ALS VERTEGENWOORDIGERS VAN DE TWEE BELANGENVERENIGINGEN VAN OMWONENDEN, DE EERSTE PAAL SLAAN VOOR DE BOUW VAN 29 NIEUWE HUURWONINGEN AAN DE KERKWEW. OP NEVENSTAANDE FOTO VAN 'DE SCHAKEL'-REPORTER JOS WESDIJK ZIET U ONS GESPANNEN DE OFFICIËLE HANDELING VERRICHTEN.



ONDERSTAAND VINDT U HET DEEL VAN DE TOESPRAAK DIE PIET GERRITSEN BIJ DEZE GELEGENHEID HEEFT GEHOUDEN, WAARIN HIJ UITGEBREID OP DE GESCHIEDENIS VAN DIT STUKJE BARENDRECHT INGING.

Piet Gerritse

Ik ga bij het begin beginnen; het ontstaan van de Kerkweg.

Rond 1920 bestond het “centrum” van Barendrecht in hoofdzaak uit de Barendrechtseweg, destijds “Puinweg” geheten, en kruisend daarop de Dorpsstraat met de Singel. Vanaf de Puinweg was vrij zicht over de weilanden en landerijen. Tot Smitshoek kon men kijken.

Nadat in 1924/'25 de Bethelkerk was gebouwd, werd besloten om de ernaast gelegen strook grond te bestemmen voor woningen. Vrije-sectorkavels werden het, al kende men dat woord toen nog niet. Vanaf de Puinweg werd op een drietal plaatsen een koolaspad aangelegd. Deze drie paden werden aan het eind, ook weer met een koolaspad, met elkaar verbonden. Ziedaar: de Kerkweg was geboren. Langs de smalle Kerkweg liep een sloot die hem scheidde van de landerijen. De grootte van de kavel kon door de koper zelf worden bepaald, hoe groter hoe liever, het hebben van een moestuin was immers noodzaak. De kavels werden uiteindelijk zo'n 300 tot 600 m² groot.

Een bedrag van twee à drieduizend gulden was veelal toereikend voor de aankoop van de kavel en het laten bouwen van een eenvoudige woning. Het eerste bouwplan dat werd uitgevoerd, was de twee-onder-een-kapwoning op nummer 3 en 5. Het jaartal was 1926, zoals vermeld op een steen in de voorgevel. Kort daarna volgden de overige vrijstaande woningen. Veel later pas (rond de Tweede Wereldoorlog) verscheen het blokje van drie woningen aan het einde van de Kerkweg. De meeste woningen zijn in de loop der jaren flink verbouwd, maar de voorgevels zijn vrijwel allemaal nog zoals deze ruim 80 jaar geleden zijn gemaakt. Het historische beeld is dus goeddeels bewaard gebleven.

Nadat het koolaspad was vervangen door een echte straat, met aan één kant een trottoir, werden begin jaren vijftig de huurwoningen door Patrimonium gebouwd. In de voortuinen werd een Meidoornboom gepland en dat zorgde ervoor dat de de straat er in het voorjaar altijd fleurig uitzag. Pas veel later kreeg de straat aan de zijde van de huurwoningen ook een trottoir.

Medio 1983 is groot onderhoud aan de huurwoningen gepleegd. Het binnenpakket werd aangepakt en nieuwe gevelkozijnen werden geplaatst. Helaas in, de toen zo populaire, “hardhout” kleur.

Al onze leden [van Belangenvereniging Kerkweg; red.] wonen al geruime tijd, met heel veel plezier, aan de Kerkweg, sommigen wel 40 of 50 jaar. De bewoner van nummer 5, helaas vorig jaar overleden, woonde er zelfs 82 jaar.

Momenteel worden nog twee woningen bewoond door al de derde generatie van dezelfde familie.

De straat had een geheel eigen sfeer en hoewel in de zeventiger jaren van de vorige eeuw de wijk Paddewei eromheen werd gebouwd, is de Kerkweg altijd een apart buurtje gebleven. Ook heel veel huurders van de Patrimoniumhuizen waren zeer positief over het wonen aan de Kerkweg. De woningen waren weliswaar niet groot, maar de huur aantrekkelijk. De schuin aflopende vloeren, als gevolg van verzakking, werden voor lief genomen.

Een nieuwkomer heeft echter een aantal jaren geleden de scheve vloeren aangegrepen om betaling van huurverhoging te weigeren. Patrimonium kon niet anders dan het protest honoreren. Restitutie en verlaging van de huur voor alle woningen was het gevolg. Het vonnis van de huurwoningen was daarmee geveld en de bewoners van 29 huizen werden gedwongen om te verhuizen.

NA HET SLAAN VAN DE EERSTE PAAL WERDEN DE AANWEZIGEN UITGENODIGD VOOR EEN ONTBIJT IN DE BETHELKERK. TIJDENS DIT ONTBIJT MOCHT PATRIMONIUM-MEDEWERKER DIRK VAN DER HEIDEN VERTELLEN OVER ZIJN JEUGD AAN DE KERKWEG ÉN WAAROM JUIST HIJ DE ‘MOOIESTE BAAN VAN DE WONINGBOUWVERENIGING’ HEEFT.

Dirk van der Heiden

Mijn taken bestaan namelijk vooral uit contact met de huurders: de zogeheten ‘after sales’-gesprekken met nieuwe bewoners en andere sociale contacten. Maar ook het bevorderen van de leefbaarheid en handhaving maken deel uit van mijn dagelijkse werkzaamheden: houden de huurders hun tuinen bij, blijft het schoon, heel en veilig? Mijn werkgebied is groot: van station tot Smitshoek.

Hoe was het vroeger, toen ik opgroeide aan de Kerkweg? De huissleutels lagen onder de vuilnisbak voor de bakker, de melkboer en de olieman; dat kon toen nog. De heer Wesdijk, opa van fotograaf Jos Wesdijk, kwam op de fiets langs om aan de deur de huur op te halen. Men betaalde toen zes gulden per week. Het vakantiegeld werd vaak besteed aan de aanschaf van kolen voor de winter bij kolenboeren Berkman uit Barendrecht en Van Halem uit Hendrik-Ido-Ambacht.

Vanaf de Kerkweg kon je nog de tram (de ‘moordenaar’) zien tuffen.

Ik koester mijn mooie jeugdherinneringen, zoals aan het voetballen bij de brandweerkazerne tegenover de Bethelkerk. Veldwachter Van de Belt woonde op Kerkweg 10, dus dat was wel oppassen. Er werd op de grasvelden van de ijsbaan gevoetbald tegen andere buurten: de Koreabuurt en de Talmaweg; de Kerkweg zelf had één heel goed team. Er werd op het scherpst van de snede gestreden; blauwe plekken waren geen uitzondering. En ná het voetballen ging de kleding de was in, want er zat wel degelijk koeienstront aan.

’s Winters werd geschaatst. Niet altijd op zondag, totdat ook onze dominee, ds. Bouwer, zich op de ijsbaan begaf. Betaald voor de toegang tot de ijsbaan werd er niet altijd: we gingen stiekem over de Vliet, achter het huis, via het land van Verschoor tussen de spruitende sla door, naar de ijsbaan. Men sprak altijd van de ‘ijsbaan’; ik had het had dan ook leuker gevonden als de Schaatsbaan Ijsbaan had geheten.



Vanuit de Kerkweg keek je aan de voorzijde naar de oudste woningen aan de 2^e Barendrechtseweg (eigendom van Patrimonium). De Kerkweg was verbonden met de 2^e Barendrechtseweg via koolaspaden. Er was één voetpad, namelijk aan de kant van de koopwoningen.

Op zondag was er veel drukte: dan kwamen veel mensen door de straat, op weg naar de Bethelkerk. De koster, Van Hengel en Rijsdijk in die tijd, hadden het druk die dag.

Er was een grote diversiteit aan bewoners. De Hooijmeijer-fabriek had personeel wonen aan de Kerkweg; ook die mensen moesten 900 gulden aan sleutgeld betalen, heel veel geld in die tijd. Hooijmeijer schoot dit voor en schreef het dan in termijnen af van het loon.

Namen van bewoners uit die tijd: Fok, Van Hengel, Rijsdijk, Van der Heiden, Van der Mark, Wulp, Gouw, Van de Belt, Buitendijk, Onnink, Van de Dienst, Verkuil, Waardenburg, Molendijk, Rosmolen, Van den Berg, Sturru, Vat, Nauta, Van Nielen, De Bruin, Elzerman, Bos Nuis, Van der Jagt, Vonk, Kranendonk, Molenaar en Gerritsen. De bewoners zaten toen ook aan de voorzijde van de woningen, het sociale contact was groot. Iedereen wist van iedereen wel wat te roddelen, maar het was wel gezellig.

’s Avonds na het eten, met het geruis van de wind door de antenne op het dak. De antenne voor de zwartwit-tv. En de telefoonnumers hadden toen nog maar vijf cijfers.

De nieuwe bewoners van deze schitterende locatie, met voor mij vele mooie herinneringen, zullen hier, in hun nieuwe huis, ook hún herinneringen creëren. Deze mensen hoeven geen 900 gulden sleutgeld te betalen, zoals de mensen in 1952.

Ik heb hier een fijne jeugd gehad, mede dankzij mijn ouders, die allebei in de tachtig zijn. Nu woon ik in Buitenoord, samen met mijn vrouw en nog een zoon thuis en een dochter in Halsteren.

Wat is het leven toch mooi, als je het maar wilt zien.

Diete Dumans-Duiverman

MET VEEL PLEZIER HEB IK DE AFGELOPEN PERIODE DE BIJDRAGEN GELEZEN, VAN EEN AANTAL INWONERS VAN BARENDRECHT, OVER DE GESCHIEDENIS VAN DE PLAATSELIJKE MIDDENSTAND. EN AANGEZIEN EEN HUISARTS, NAAR MIJN IDEE, OOK EEN BEETJE EEN MIDDENSTANDER IS, MET – ZEKER IN BARENDRECHT – NOG VEELAL EEN KLEINE WINKEL-AAN-HUIS, LEEK HET MIJ EEN AARDIG IDEE IETS TE SCHRIJVEN OVER DE GESCHIEDENIS VAN DE HUISARTSGENEESKUNDE IN BARENDRECHT.

Van chirurgijn tot huisarts: een ontwikkeling die zich over eeuwen heeft uitgestrekt. De kwaliteiten van de chirurgijn liepen sterk uiteen, vooral omdat er geen richtlijnen bestonden waaraan een chirurgijn moest voldoen. Het beroep van chirurgijn, veelal gecombineerd met dat van vroedmeester, ging vaak over van vader op zoon. Later toen de geneeskundige scholen werden opgericht, o.a. in Rotterdam en Dordrecht, namen kennis en vaardigheid van de chirurgijn toe. In 1860 stelde Thorbecke de artsenopleiding verplicht om de geneeskunde te mogen uitoefenen. Een lijst opgesteld voor het Beneden-Maasgebied telde in dat jaar slecht zeven *medicinae doctores*, of wel academisch opgeleide geneesheren, tegenover drieënzeventig geneeskunstbeoefenaars die hun opleiding op zijn best hadden genoten aan de geneeskundige school. De heel- en vroedmeesters bleven mede daardoor nog lang hun werk uitoefenen, te meer daar de bevolking veelal bijgelovig was en sceptisch stond tegenover de nieuwigheden van de op de universitaire opgeleide artsen.

De eerste chirurgijn in Barendrecht, waarvan de naam bekend is, vestigde zich hier in 1614. Bijzonder is dat hij onder drie verschillende namen in de archieven is opgenomen. In het verpondingsregister van 1632, toen Oost- en West Barendrecht en Carnisse 117 huizen telden, wordt Meester Heijndrick Sergijn genoemd. Sergijn was niet de familie- of vadersnaam van deze Heijndrick, maar een verbastering van een beroepsaanduiding: chirurgijn. Als regel werden mensen in die tijd aangeduid met een voornaam en een patronym of vadersnaam, ter onderscheiding van anderen met dezelfde voornaam. Een familienaam ontbrak meestal of was minder gebruikelijk, zo deze al bestond. De benaming Sergijn was voor iedereen in het dorp voldoende om te weten wie er bedoeld werd. In het oudste doopboek van Barendrecht wordt Heijndrick bij de aangifte van zijn kind, Meester Hendrick Geeritsz genoemd. Met zijn derde naam, Meester Heijnrick Verhoeven, wordt hij vermeld bij de overdracht van een windkorenmolen aan zijn zoon Isaack.

Ongeveer honderdvijftig jaar nadien komen we de naam van Johannes Nolen tegen in het register van chirurgijnen en geneesheren in Barendrecht. Nolen werd op 13 december 1735 gedoopt in Rotterdam, waar zijn vader Jan Hermann in 1725 het poorterschap had verworven. Na zijn huwelijk in 1860, vestigde Johannes zich als chirurgijn te Barendrecht, waar het echtpaar zeven kinderen kreeg. Eén van de zonen, Willem, werd later geneesheer te Ridderkerk. Met de kerkenraad van Barendrecht was Johannes het omstreeks 1790 geheel oneens over de beloning die hij diende te ontvangen voor zijn hulp aan de armen. Het meningsverschil, over een jaarlijkse vergoeding van zestien gulden en veertig tonnen turf, liep zo uit de hand, dat Johannes de kerkelijke gezagsdragers beledigde en voor de schout moest verschijnen. Nolen trok zijn beschuldigingen in, maar kwam nadien nooit meer in de kerk. Nadat zijn vrouw in 1808 was overleden, kon Johannes er in 1811 nog getuige van zijn dat zijn kleinzoon en naamgenoot, Johannes Nolen, het chirurgijnsdiploma verwierf. De oude Nolen overleed, 77 jaar oud, op 26 maart 1813 te West Barendrecht. In 1813 kwam kleinzoon Johannes naar Barendrecht nadat hij in 1811 te Dordrecht zijn toelating ontving als heelmeester en later in 1817 als vroedmeester. Nog voor hij zijn titel als vroedmeester behaalde, trouwde Johannes op 14 oktober 1814 te Barendrecht met Catharina Barendregt, dochter van de welgestelde landbouwer Gerrit Barendregt en Elisabeth van der Gijp. Een zuster van Catharina, Lena, trouwde met Pleun de Raadt die schout en secretaris, en van 1827 tot 1850 zelfs burgemeester van Barendrecht was. Het is daarom niet zo vreemd dat Johannes Nolen zich, naast de uitoefening van zijn beroep, bezighield met bestuurlijke zaken. Bij de splitsing van de gemeente Barendrecht op 1 april 1817, kreeg Johannes een benoeming als één van de vijf raadsleden van de gemeente West Barendrecht en Carnisse. Toen in 1837 Oost en West Barendrecht herenigd werden, accepteerde Nolen een benoeming tot wethouder. Johannes en Catharina kregen in totaal zeventien kinderen waarvan er negen niet ouder dan drie jaar werden. Eén van de volwassen geworden dochters, Elisabeth Helena Catharina, trouwde op 31 maart 1833 met Frans van der Meulen, die in 1853 op de Clinische school in Rotterdam afstudeerde als landelijk en stedelijk heelmeester. Van der Meulen kwam in 1855 naar Barendrecht waar de chirurgijn en

vroedmeester Johannes Nolen op 25 februari plotseling was overleden. Hij trok in bij de weduwe Nolen. Haar gezin bestond toen nog uit de 22 jarige dochter Elisabeth, een 19 jarige zoon en twee moederloze kleindochtertjes. In Barendrecht vond Frans de dokterspraktijk van zijn leven en in het gezin de vrouw die zijn levensgezellin werd. Uit het huwelijk van Frans en Elisabeth werden negen kinderen geboren waarvan alleen de oudste op jonge leeftijd overleed. Na de praktijk 46 jaar te hebben gediend, overleed Van der Meulen op 28 oktober 1899 te Barendrecht, 70 jaar oud. Dat gebeurde 's avonds om half elf nadat zijn vrouw Elisabeth diezelfde middag om half vier was overleden.

De laatste acht jaar van zijn van zijn leven, werd dokter van der Meulen in de praktijk bijgestaan door zijn zoon Jan, die op 20 maart 1891 zijn diploma als arts te Amsterdam had behaald. Na het overlijden van zijn ouders bleef Jan, met zijn twee jongste zusters, in het ouderlijk huis wonen tot hij, op 1 mei 1900, het thans als doktershuis bekend staande herenhuis aan de Dorpsstraat 133 kocht voor f 6500,00 van oud-burgemeester Eliza van der Gijp Barendregt. In dit herenhuis waren zijn zusters ongetwijfeld een onmisbare steun voor de nu 36 jarige Jan van der Meulen, voor de praktijk, en in de huishouding. Een belangrijke verandering kwam in 1916 toen de 52 jarige dorpsdokter zich verloofde met de dochter van Ds. Markus Jan Adriani. De beide zusters van Jan zullen zich waarschijnlijk niet langer onmisbaar hebben gevoeld, want na het huwelijk van hun broer vertrokken zij naar Den Haag. Van der Meulen bleef lange tijd de enige huisarts in Barendrecht afgezien van de zes maanden die François Hage hier de praktijk uitoefende. Hage had het blijkbaar slecht naar zijn zin, want hij vertrok in het voorjaar van 1902 naar Hattem om zich daar te vestigen. Pas in 1925 zou er met de komst van de Fries Pier Westra, waarover straks meer, een tweede huisartspraktijk komen in Barendrecht. In 1928 trok van der Meulen zich op 64 jarige leeftijd terug uit de praktijk. In het inmiddels afgebroken Groene Kruisgebouw, heeft ter zijner nagedachtenis een herinneringsplaquette gehangen, vanwege het door hem gestichte consultatiebureau voor zuigelingen te Barendrecht. Jan van der Meulen werd opgevolgd door Egbert Bok die de praktijk en het woonhuis aan de Dorpsstraat overnam en van daaruit de geneeskunde bedreef tot 1941. Met zijn opvolger, Pieter Hendrik Dros, komen we voor menig oudere inwoner in Barendrecht op bekend terrein. Velen zullen zich deze markante huisarts nog herinneren. Na de oorlog zette de groei van Barendrecht zich voorzichtig voort: er kwam plaats voor een derde huisarts. In de Stationswijk vestigde zich op 5 december 1957 dokter Marinus Jacobus Wiskerke. Het betrof hier een vrije vestiging, wat betekende dat hij geen patiënten overnam van een voorganger.

Toen dokter Dros in 1965 naar Zwijndrecht vertrok, kwam in het oude burgemeestershuis de vierde huisarts op rij wonen, dokter Kostense die in 1982 vertrok om geneesheer-directeur te worden van een ziekenhuis te Vlissingen. Voor wat betreft Dorpsstraat 133 eindigt de geschiedenis van het pand voorlopig met de komst aldaar van dokter W.D. Blom in juli 1982.

We keren terug naar 1925, het jaar waarin dokter Westra zich hier vestigde, eerst aan de Dorpsstraat 189, daarna in de voormalige pastorie van de Gereformeerde Kerk aan de Singel. Begin jaren dertig liet hij, aan de 1ste Barendrechtseweg 174, het nu nog altijd als doktershuis functionerend pand bouwen. In december 1957, dokter Westra was inmiddels de 60 gepasseerd, en het aantal inwoners nam zoals gezegd toe, verbond Westra zich met Jan van Wijk. Van Wijk bleef nog geen jaar in Barendrecht om op 1 september 1958 opgevolgd te worden door dokter A.M. den Hollander die de huisartsgeneeskunde in zijn volle omvang bijna veertig jaar heeft uitgeoefend. Het begrip 'volle omvang' heeft misschien enige toelichting nodig, zeker in de huidige tijd van de overal in het land opgerichte huisartsenposten. Bevallingen werden tot de komst van de verloskundige Lagendijk, door de huisartsen zelf gedaan: menig nachtelijk uurtje zullen ze doorgebracht hebben aan het bed van een kraamvrouw, om de volgende dag weer gewoon spreekuur te doen. Uit die periode is nog een fraai verhaal overgeleverd. Lang niet iedereen beschikte in die tijd over een telefoonaansluiting. De vader in spe kwam naar het huis van de dokter en riep onder aan het slaapkamerraam dat de dokter nu snel moest komen want de bevalling zette door. Maar wie er verscheen bij de barende vrouw, geen dokter. Terugkomend bij zijn huisarts, kreeg de zenuwachtige vader, op de vraag waar de dokter bleef, het onvergetelijke antwoord: 'ik kom eraan man, maar ik kon mijn sokken niet vinden'. Zuigelingen en kleuters werden door de huisartsen zelf gezien op het consultatiebureau in het inmiddels verdwenen Groene Kruisgebouwtje.

Tot 1972 is de verstrekking van de medicijnen de verantwoordelijkheid geweest van de huisartsen in Barendrecht. De voorgeschreven medicijnen werden als regel dezelfde dag door de patiënten bij hun dokter afgehaald. In een kastje bij de voordeur stonden dan de medicijnen, die deels nog in de praktijk door de apothekersassistente bereid waren, klaar om door de belanghebbenden te worden meegenomen. Aan deze dorpse gewoonte kwam een einde na een ministerieel besluit in 1965, waarbij Barendrecht apotheekrijp werd verklaard.

Het zou nog tot 1972 duren voordat apotheker Exler de verstrekking van medicijnen overnam. Apotheek de Lindehoeve werd vernoemd naar de boerderij die vroeger op deze plaats gestaan heeft. Volle omvang van het huisartsenberoep hield, tot zeker begin jaren tachtig, in dat de eigen huisarts van maandagmorgen acht uur tot zaterdagmorgen acht uur dienst had voor zijn eigen patiënten. Alleen de weekenden waren verdeeld tussen de toen vier gevestigde huisartsen in Barendrecht. Inmiddels, bijna 400 jaar nadat meester Heijndrick Sergijn in de analen werd vernoemd, is ons dorp zo sterk gegroeid, dat er in het 'oude' Barendrecht negen huisartspraktijken zijn gevestigd.

Met de komst van de huisartsenpost in Rotterdam-Zuid, is er veel veranderd voor zowel de bewoners van Barendrecht als de huisartsen die nu naar de huisartsenpost gaan om daar te werken in avond-, nacht- en weekenddienst. Zo is aan de 24-uur-beschikbaarheid van de eigen huisarts stukje bij beetje een einde gekomen. Net als de middenstander, waarmee in dit artikel is begonnen, kent de huisarts van nu zijn vaste werktijden: misschien jammer, maar het past wel beter in deze tijd. Op één punt verschillen huisartsen misschien toch nog van middenstanders: elkaars concurrenten zijn ze nooit geweest en dat is maar goed ook, want zonder goede collegiale verhoudingen is het slecht werken in dit vak.

Bronnen:

Van Dokters en Dorpen, op het eiland IJsselmonde en in de Hoekse Waard
Jubileumboekje ter gelegenheid van het 100 jarig bestaan van de afdeling Zuid-Hollandsche Eilanden van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunde

Kleine Barendrechtse Historiën

Uitgave ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de Historische Vereniging Barendrecht 1976-1986

50 jaar WSG

Waarneemgroep Barendrecht Heerjansdam Rijsoord 1957-2007

Uitgave ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de waarneemgroep huisartsen

H V B W e b s h o p

Bas Romeijn

VOOR ONZE HISTORISCHE DVD'S IS OOK VEEL BELANGSTELLING VAN OUD-BARENDRECHTERS, DIE TOT NU TOE VIA EEN BON IN ONS CONTACTBLAD BESTELDEN, OF EEN MAILTJE STUURDEN MET DE VRAAG OF WE EEN BEPAALDE DVD OOK WILDEN OPSTUREN. DAAROM HEBBEN WE NU AAN WWW.HISTORISCHBARENDRECHT.NL EEN APARTE PAGINA TOEGEVOEGD MET INMIDDELS ZES INTERESSANTE DVD'S.

Er staat van elke dvd een uitgebreide omschrijving van de inhoud en de prijs. Via het bijgevoegde bestelformulier kan nu een bestelling worden geplaatst. Om de hoge kosten van de diverse betalingssystemen te vermijden hebben we gekozen voor betaling via een eenmalige incasso-opdracht.

Na het invullen van het formulier en het indrukken van de bestelknop stuurt de website u per e-mail een eenvoudige bevestiging. Bovendien ontvang ik dan een mailtje met de inhoud van uw bestelling. Uw bestelling zal dan door mij per post worden verzonden, waarna dat mailtje van uw bestelling doorgestuurd wordt naar de penningmeester voor de incasso.

Dankzij de kennis en techniek van onze webmaster Pieter Dreef, die deze pagina heeft gebouwd, kan iedereen, op elk moment, en waar ook woonachtig, in het bezit komen van de dvd's. En dat bleek al snel. Op dag twee was er al een bestelling uit Utrecht en een uit Zweden binnen!

Er komen dit jaar nog een paar nieuwe films gereed, die ook via de website aangeboden zullen worden. Dus, kijk regelmatig op de website, het is de moeite waard, want er staat regelmatig nieuwe informatie op.

Film uit 1939 van de Tuinbouwveiling nu op dvd

De Coöperatieve Tuinbouwveiling “Barendrecht en Omstreken” vierde in maart 1940 haar 25-jarig bestaan. Voor die gelegenheid heeft zij in 1939 een film gemaakt. Die toont het veilinggebeuren met het gekrioel van veilingkarren, paard-en-wagens en auto's, maar ook de verschillende soorten tuinbouw in haar verzorgingsgebied (hoofdzakelijk IJsselmonde en de Hoeksche Waard) inclusief de verpakking en verwerking van groente en fruit. Zelfs een nevenproductie als de kippenhouderij komt uitgebreid in beeld.

Van deze geluidloze zwart-wit film is een matige kopie op VHS-videoband bewaard gebleven. De film-afdeling van de HVB heeft deze beelden echter zo veel mogelijk gerestaureerd en van een geluidspoor met toelichtend commentaar voorzien. Zelfs achtergrondgeluid is toegevoegd.

U hoort nu bijvoorbeeld het getingel van de bel bij de spoorwegovergang aan de Gebroken Meeldijk en het geluid van de passerende stoomtrein, verkeersgeluid met het getoeter van de T-Ford's en geratel van de machines. Daardoor komt het geheel tot leven en kunnen we ons, mede dankzij de verteller, goed verplaatsen in de tijd.

Een interessant onderdeel is de teelt en verwerking van aardbeien. Het eiland IJsselmonde was toen een van de belangrijkste teeltgebieden in Nederland. In Barendrecht stonden verschillende bedrijven die de aardbeien wassen en inmaakten in houten vaten voor levering aan de conservenindustrie, zoals De Betuwe in Tiel.

Zo wordt ook duidelijk hoe in Barendrecht een groot handelscentrum voor groente en fruit is ontstaan, terwijl intussen, door de grote uitbreiding van de woonbebouwing, de tuinbouw zelf bijna verdwenen is. Het is dus echt een stuk Barendrechtse geschiedenis. Daardoor is deze 50 minuten durende film op dvd voor velen interessant, zeer zeker voor mensen die nu nog actief zijn in de agrarische sector en voor ouderen die daaruit afkomstig zijn.

Deze film is opgenomen in de nieuwe bestelpagina op onze website www.historischbarendrecht.nl, waarop deze en andere dvd's zijn te bestellen. Hij kost € 15,00 plus verzendkosten, maar is ook af te halen op de openingstijden van het tentoonstellingsgebouw “D'Ouwe School” bij de watertoren.



*Beschikt u over een moderne telefoon met barcodescanner?
Scan dan onderstaande QR code en u komt direct op de dvd-pagina.*



Historische Vereniging Barendrecht

D'Ouwe School, Dorpsstraat 150-150a, 2992 BE Barendrecht

ING Bank N.V. rekeningnummer 2530926

☎ 0180-618142 – info@historischbarendrecht.nl – www.historischbarendrecht.nl

Algemene informatie: mw. J.W.M. Verboom

Openingstijden

<i>Archiveren Oud Barendrecht</i>	elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur;	
	elke dinsdag van 10.00 tot 15.30 uur op afspraak, mw. De Bruijn, 0180-614751	
<i>Genealogie</i>	elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur	
<i>Tentoonstellingen</i>	elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur;	} Niet in juli en augustus.
	elke derde zaterdag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur	
<i>Afrijfte goederen</i>	elke dinsdag van 10.00 tot 15.30 uur	

Bestuur

<i>Voorzitter</i>	D. Mooyaart
<i>Secretaris</i>	mw. J.W.M. Verboom-van Geenen
<i>Penningmeester</i>	J.E.J. Blinde jr
<i>Leden</i>	mw. M.H. de Bruijn-Veenman
	W. van Helden
	J. Kooy
	mw. J.P. Schaap
	J. Verschoor

Ledenadministratie

mw. N. Verschoor

Contactpersonen werkgroepen

Archiveren Oud Barendrecht en Genealogie

mw. M.H. de Bruijn-Veenman
mw. J.P. Schaap
F. van Heest

Barendrecht van vroeger op ansicht, foto en film

<i>Algemeen</i>	A.G. van de Garde
<i>Digitaal fototeam</i>	P. Slinkert
	J. Verschoor
<i>Films</i>	B. Romeijn

Bibliotheek en Archief

C.W. Vermeer

Bodemonderzoek

<i>Algemeen</i>	T.C. Blinde
-----------------	-------------

Beheer vondsten en documentatie

<i>vóór 1995:</i>	mw. C.G. Ratsma-Stouten
<i>na 1995:</i>	L. Louwerse

Documentatie ontwikkeling Barendrecht

T.D. van Wijk

Monumentenzorg

J. Kooy

Nieuws- en Advertentieweekblad De Schakel

mw. N. den Otter

Tentoonstellingen

mw. J.W.M. Verboom-van Geenen

Restauratie en onderhoud/Voorwerpen

W.M. Groenenboom

Website-beheer

P. Dreef (Dreef-IT)

Doe eens een lidmaatschap cadeau!

Wilt u een jarige vriend of familielid eens een bijzonder geschenk geven?
Doe dan een jaar lidmaatschap van de Historische Vereniging Barendrecht cadeau!

Vul onderstaande gegevens in en stuur deze bon naar:
Historische Vereniging Barendrecht, Dorpsstraat 150a, 2992 BE Barendrecht
Het mag ook per e-mail: info@historischbarendrecht.nl

Gegevens nieuw lid

Naam: _____
Adres: _____
Plaats: _____
Telefoon: _____
Geboortedatum: _____

Uw gegevens

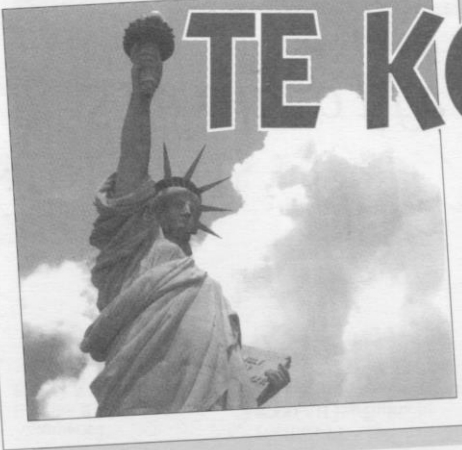
Naam: _____
Adres: _____
Plaats: _____
Telefoon: _____
(i.v.m. subsidie)

- ☐ Kruis dit aan, als u het op prijs stelt het nieuwe lid zijn eerste exemplaar van het *Contactblad* zelf te geven.
U ontvangt dan de eerstkomende uitgave van het *Contactblad* op uw adres.



KRAIMA
TEXTIEL

Middenbaan 81
Barendrecht



TE KOOP

Als makelaar en taxateur weet Frits Markus 'Markant' wat er in de onroerend goed wereld te koop is. Natuurlijk niet het Vrijheidsbeeld. Maar de makelaarskennis is bij 'Markant' wel in huis om alle andere projecten aan te kunnen. Wilt u een huis verkopen of zoekt u een ander huis, wenst u een zorgvuldige taxatie of een objectief hypotheekadvies kom dan gerust eens langs. Graag bespreken wij met u de mogelijkheden en voordelen die 'Markant' u kan bieden.

U vindt 'Markant' aan de Middenbaan 94. 'Markant' is geopend van maandag tot en met zaterdag!

Markant
FRITS MARKUS MAKELAAR & TAXATEUR O.G.

NVM

Middenbaan 94 - 2991 CT Barendrecht. Tel.: 0180 - 620 099 Fax: 0180 - 611 585



Barendrecht (0180) 613 047
Ridderkerk (0180) 468 222

DE FIETSENMAKERIJ AGN

Gouwe 3c
2991 CJ
Barendrecht
0180 623600



DÉ SPECIALIST IN VERF BEHANG RAAMDECORATIE GORDIJNSTOFFEN EN TAPIJT



deco
HOME

Andeweg BV

Dorpsstraat 129, 2992 BD Barendrecht
Tel.: 0180 - 61 33 46, Fax: 0180 - 61 72 34

RE
Van Pelt ELEKTRA
Hoefslag 65, 2992 VG Barendrecht
Voor uw wasautomaat, enz.
0180-614100

HOUTHANDEL
Fa. GEBR. MULDER
VUREN-GRENENHOUT-DEUREN-PLATEN
Ziedewij 3
2991 LA Barendrecht
Tel. 0180 613173
Fax 0180 611342

GROENTE- EN FRUITHAL HANS VERMAAS

ZIEDEWIJDSEDIJK 41
BARENDRECHT

TEL. 0180 - 611655

DE HELE WEEK VERS EN VOORDELIG !



Keukens van A tot Z

KELKENSTUDIO
KONIJNENDIJK
BARENDRECHT www.konijnendijk.nl

Dorpsstraat 174 - 2992 AB Barendrecht
Bij de watertoren - Tel. 0180-611100
maandag gesloten - vrijdag koopavond



SBV
Forensics

SBV Forensics B.V.
Singel 211 Postbus 15
3311 KR Dordrecht 3300 AA Dordrecht
Tel. 078-632 08 60 Fax 078-614 12 72

De puzzel compleet. Elk stukje op zijn plaats

SBV Forensics is een deskundige, multidisciplinaire en bovenal onafhankelijke private dienstverlener op de terreinen van het voorkomen, onderzoeken en/of herstellen van onregelmatige, onrechtmatige en/of strafbare gedragingen in een voornamelijk financieel-administratieve context.

Voor onder meer fraudeonderzoek, procesondersteuning, faillissementsonderzoek en schadeberekeningen kunt u bij ons terecht. Bezoek onze website voor een uitgebreid overzicht van onze diensten, artikelen en nieuwsberichten.

www.sbv-forensics.com

0900-fraudevrij

info@sbv-forensics.com

**NIEUWE EN OCCASION
BRANDKASTEN**
rechtstreeks uit eigen fabriek!
CA. 500 STUKS
OP VOORRAAD
40 JAAR
SINCE 1957 IJZERSTERK
De fabrieksshowroom is dagelijks geopend voor particulieren en bedrijven!
BRANDKASTENFABRIEK
N.A. VAN DEN HOVEN & ZN. B.V.
Bedrijfsterr. 'Ziedewij' 1 Barendrecht
Telefoon 0180-61 29 88



**Hier kan
uw advertentie staan!**

Voor inlichtingen:

Nel Verschoor
Tel. 0180-617962

n.verschoor3@kpnplanet.nl

Rijsdijk, Strijen (078) 674 1801
674 45 15



Voor uw vrachtje
zand, grind, grond of
mijnsplit en andere
verhardingen

Van der Linden



**Internationaal Transport
Agrarisch Loonbedrijf
Garagebedrijf**

Koedood 27 Barendrecht Tel. (0180) 612911 Fax (0180) 620391



Barendrecht

*3 Etage's
dier- en hobby-
plezier!*

Winkelcentrum Middenbaan 56-62

tel: 0180 - 617613

www.wesdijk.nl



**In het centrum van Barendrecht
moet u zijn voor:**

- * Centrale verwarming
- * Vloerverwarming
- * Warmwatertoestellen
- * Gashaarden en gevelkachels
- * Oliegestookte Zibro Kamin kachels
- * Installatiematerialen
- * IJzerwaren en tuinartikelen
- * Machines en gereedschappen

annink & zn.

*Koop bij de zaak, waar u slaagt
Bij de vakman met 85 jaar ervaring*

2e Barendrechtseweg 184 - Telefoon 0180-61 28 66 - Telefax 0180-62 07 04



Aannemingsbedrijf

J. BEVELANDER

- aanbouw
- verbouw
- nieuwbouw
- onderhoud



Bijdorp-zuid 3 - 2992 LD Barendrecht - Tel (0180) 61 98 32
bevelander@solcon.nl - www.jbevelander.nl

**Witter
Elektrotechniek**

Koolmees 29
2986 VB Ridderkerk

Telefoon: 0180 - 423382
Mobiel: 06 - 22395062



